Digiopetusuutisia 10/2026

Digiopetusuutisia -ajankohtaistiedote kokoaa yhteen opetusteknologiaan ja digiopetukseen liittyviä uutisia, tapahtumia, julkaisuja ja tutkimustietoa. Jos haluat uutiskirjeestä herätteen sähköpostiisi, käy antamassa sähköpostiosoitteesi lomakkeella.

Sisältö:

- **Artikkeli: Salminen, R., Rantanen, O., Levo-Aaltonen, S.: Tekoälyä valintakurssille – opiskelijavalinnan uudelleenmuotoilu**
- **Väitös: Peltoniemi, A.: "A way to teach and be?": Investigating the time and space, people, and interface in technology-enhanced learning**
- **Artikkeli: Hyvämäki K.: Tekoäly oppimisalustasiirtymän systeemisenä voimana**
- **Artikkeli: Fagerlund, J., Mertala, P., Lehtoranta, J., Mattila, E., Salo, L., & Korhonen, T.: From Competency to Agency: Teachers' Views of the Purposes of AI Education**
- **Tulevat tapahtumat, webinaarit ja tallenteet**
    - **Digivisio-webinaari: Korkeakoulujen yhteinen tietoalusta ja sen mahdollisuudet, 9.11.2026**
    - **Digivisio 2030 -webinaari, 8.12.2026**
    - **Tallenne: Tiedekulma: Mitä tekoäly tekee mielelle?**
    - **Tallenteet: TLC:n webinaarisarja 2026: Osaaminen ja arviointi**
    - **ITK-webinaarit**
    - **Ilona-webinaarit**
    - **IT-päivät 2025, 11.–12.11.2026, Turku**
    - **OEB, 2.-4.12.2026, Berlin**
    - **BETT, 20.-22.1.2027, London**

Artikkeli: Salminen, R., Rantanen, O., Levo-Aaltonen, S.: Tekoälyä valintakurssille – opiskelijavalinnan uudelleenmuotoilu

Tampereen ammattikorkeakoulussa valmisteltiin kevään 2026 ammatillisen opinto-ohjaajankoulutuksen valintakurssia, haluttiin samalla selvittää simulaation avulla, miten tekoälyn käyttö vaikuttaa valintakurssin tehtävien suorittamiseen. Testissä valintakurssin tehtäviin vastattiin ainoastaan tekoälyn tuottamilla vastauksilla. Tulokset osoittivat, että tekoäly pystyy suoriutumaan hyvin monista perinteisistä valintatehtävistä ilman varsinaista sisällöllistä ymmärrystä.

Tekoäly on vaikuttanut siihen, miten valintakurssilla tehtävät mittaavat osaamista, minkälaisia suorittamiseen liittyviä rajoituksia on syytä asettaa, ja miten valintakurssin osallistujia ohjeistetaan. Jos valintakurssi järjestetään valvomattomissa olosuhteissa, pitää olettaa, että valintakurssin tehtävien vastaamisessa on käytössä vastaajan apuna tekoälytyökaluja. Nämä haasteet edellyttävät valintajärjestelmien jatkuvaa pedagogista kehittämistä sekä arvioinnin kohteiden uudelleenmäärittelyä. Tehtävät ja ohjeistukset vaativat muutoksia, jotka pyrkivät läpinäkyvyyteen, oikeudenmukaisuuteen ja muuttuneen teknisen ympäristön huomioimiseen.

Lue koko artikkeli UAS Journalista: Tekoälyä valintakurssille – opiskelijavalinnan uudelleenmuotoilu - UAS Journal

Väitös: Peltoniemi, A.: “A way to teach and be?”: Investigating the time and space, people, and interface in technology-enhanced learning

Aaron Peltoniemen kasvatustieteen (OKL) väitöskirja "A way to teach and be?”: Investigating the time and space, people, and interface in technology-enhanced learning tarkastetaan Jyväskylän yliopistossa 6.11.2026.

Väitöskirjassa tutkittiin opiskelijoiden oppimiskokemuksia teknologiaa hyödyntävissä oppimisympäristöissä. Kolmesta osatutkimuksesta koostuvassa tutkimuksessa tarkasteltiin opiskelijahaastattelujen ja yhteisöllisen oppimisen avulla, miten digitaaliset teknologiat vaikuttavat oppimiseen, vuorovaikutukseen ja osallistumiseen.

Tutkimuksen keskeinen tulos on, että digitaalinen oppiminen ei ole vain teknologian käyttöä opetuksessa, vaan teknologia muovaa sitä, miten opiskelijat voivat osallistua, olla vuorovaikutuksessa ja oppia yhdessä. Verkkokokousteknologiat muuttavat kokemusta oppimisen ajasta ja paikasta, tietokoneet vaikuttavat yhteistyön ja vuorovaikutuksen muodostumiseen, ja esimerkiksi Moodle-alustan kaltaisiin digitaalisiin oppimisympäristöihin sisältyvät pedagogiset ratkaisut ja kulttuuriset oletukset voivat joko tukea tai rajoittaa oppimista. Tutkimuksen mukaan korkeakouluissa tulisikin kiinnittää huomiota paitsi opiskelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin myös siihen, millaisia osallistumisen ja yhteisöllisen oppimisen mahdollisuuksia käytetty teknologia luo tai rajaa.

Väitöstiedote: https://www.jyu.fi/fi/uutinen/vaitos-digitaalinen-oppiminen-on-enemman-kuin-pelkkaa-teknologiaa

Artikkeli: Hyvämäki K.: Tekoäly oppimisalustasiirtymän systeemisenä voimana

Artikkelissa tarkastellaan Humanistisen ammattikorkeakoulun (Humak) siirtymää Open LMS:stä Canvasiin systeemimuotoilun näkökulmasta sekä sitä, millaisia mahdollisuuksia ja jännitteitä tekoälyn kaksoisrooli synnyttää.

Digitaalisen oppimisympäristön vaihtaminen on harvoin vain tekninen siirtymä. Se on monitoimijainen prosessi, jossa pedagogiikka, hallinto, osaaminen ja opiskelijakokemus kytkeytyvät toisiinsa, ja siksi sitä on perusteltua tarkastella systeemisenä muutoksena. Tekoäly toimii muutoksessa kahdessa roolissa: henkilöstön tukena ja muutoksen teknisenä toteuttajana. Samalla sen käyttö herättää kysymyksiä pedagogisesta toimijuudesta, tietopohjasta ja tehokkuuden suhteesta oppimisen laatuun.

Lue artikkeli UAS Journalista: Tekoäly oppimisalustasiirtymän systeemisenä voimana - UAS Journal

Artikkeli: Fagerlund, J., Mertala, P., Lehtoranta, J., Mattila, E., Salo, L., & Korhonen, T.: From Competency to Agency: Teachers’ Views of the Purposes of AI Education

Jyväskylän yliopiston, Helsingin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston tutkijat selvittivät, millaisia tavoitteita suomalaiset opettajat liittävät tekoälyopetukseen. Tutkimuksen lähtökohtana oli tekoälyn nopea yleistyminen kouluissa tilanteessa, jossa tekoälyopetukselle ei ole vielä määritelty omia opetussuunnitelman tavoitteita. Tutkimuksessa haastateltiin 13 varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opettajaa, jotka olivat osallistuneet Innokas-verkoston tekoälyopetuksen kehittämishankkeisiin.

Tulosten mukaan opettajat pitävät keskeisinä tavoitteina tekoälyn ymmärtämistä ilmiönä, tekoälytyökalujen käyttötaitoja sekä tulevaisuuden työelämävalmiuksia. Pelkkien tekoälytaitojen sijaan oppilaiden tulisi oppia arvioimaan, milloin tekoälystä on hyötyä, milloin oma ajattelu on tärkeämpää sekä millaisia vaikutuksia tekoälyn ja datan käytöllä on yksilöön ja yhteiskuntaan. Tutkijat kutsuvat tätä osaamisperustaiseksi tekoälytoimijuudeksi (informed AI agency). Tavoitteena ei ole kasvattaa vain taitavia teknologian käyttäjiä, vaan itsenäisiä ja vastuullisia toimijoita.

Tutkimus on julkaistu vertaisarvioidussa Journal of Computer Assisted Learning -tiedelehdessä: https://doi.org/10.1002/jcal.70302

Lue koko uutinen: Tutkimus: Tekoälytaidot eivät yksin riitä – koulun pitäisi auttaa tekemään viisaita valintoja

Tulevat tapahtumat, webinaarit ja tallenteet

***Digivisio-webinaari: Korkeakoulujen yhteinen tietoalusta ja sen mahdollisuudet, 9.11.2026**

Ma 9.11. klo 12-13 järjestettävässä webinaarissa kuullaan yleiskuva korkeakoulujen yhteisestä tietoalustasta, sen tavoitteista ja etenemisestä. Lisäksi tutustutaan Digivision KOTI-osaprojektiin käytännön esimerkkinä tietoalustan hyödyntämisestä.

Lue lisää ja osallistu Zoomissa: Webinaari: Korkeakoulujen yhteinen tietoalusta ja sen mahdollisuudet - Digivisio2030

***Digivisio 2030 -webinaari, 8.12.2026**

Digivisio 2030 -webinaareissa seurataan hankkeen edistymistä ja viimeisimpiä kuulumisia. Ohjelma tarkentuu lähempänä ajankohtaa.

Lue lisää: Digivisio 2030 -webinaari - Digivisio2030

***Tallenne: Tiedekulma: Mitä tekoäly tekee mielelle?**

Miten jatkuva vuorovaikutus tekoälybotin kanssa vaikuttaa ihmismieleen? Mitä tapahtuu, kun ulkoistamme osan ajattelun prosesseista ja luovuutta vaativista tehtävistä koneelle? Millaisesta tekoälyn käytöstä olisi meille hyötyä? Helsingin yliopiston Tiedekulmassa keskustelemassa Vappu Kaarenojan johdolla ovat filosofian tutkijatohtori Pii Telakivi ja tietojenkäsittelytieteen professori Hannu Toivonen Helsingin yliopistosta sekä HUSin digitaalisten ja psykososiaalisten hoitojen linjajohtaja Jan-Henry Stenberg. Keskustelu on kuvattu Tiedekulmassa Mitä tekoäly tekee mielelle? -tapahtumassa 6.10.2026.

Tiedekulma: https://www.youtube.com/c/Tiedekulma

***Tallenteet: TLC:n webinaarisarja 2026: Osaaminen ja arviointi**

Webinaarisarjan aikana syvennytään siihen, miten opettajien arviointiosaamista voidaan vahvistaa, millaisia moninaisia ja joustavia osaamisen osoittamisen tapoja korkeakouluissa voidaan hyödyntää sekä miten tekoäly ja oppimisanalytiikka tuovat uusia mahdollisuuksia arvioinnin oikeudenmukaisuuden, läpinäkyvyyden ja vaikuttavuuden kehittämiseen. Webinaarit tarjoavat käytännön esimerkkejä, tutkimustietoa ja pedagogisia näkökulmia kaikille, jotka haluavat vahvistaa ymmärrystään arvioinnista muuttuvassa oppimisympäristössä.

Linkit tallenteisiin: Webinaarisarja 2026: Osaaminen ja arviointi | Teaching and Learning Centre | Tampereen korkeakouluyhteisö

***ITK-webinaarit**

ITK-webinaarit tarjoavat ennakkomaistiaisia ja parhaita paloja ITK-konferenssin ohjelmasta. Webinaarit ovat kaikille avoimia ja maksuttomia. Tallenteet katsottavissa sivuilla.

Syksyn webinaarien ajat, aiheet ja tallenteet: https://itk-konferenssi.fi/webinaarit

***Ilona-webinaarit**

Ilona järjestää erilaisia oppimisen inspiraatiowebinaareja, jossa vierailevat asiantuntijat ja ajankohtaiset aiheet käsittelevät teknologian hyödyntämistä eri ohjelmien ja ilmiöiden kautta. Sivuilla on julkaistu myös tallenteita menneistä webinaareista.

Lue lisää ja ilmoittaudu: https://www.ilonait.fi/webinaarit

***OEB, 2.-4.12.2026, Berlin**

Online Educa Berlin (OEB) is the annual global, cross-sector conference and exhibition on digital learning and training.

Read more

***BETT, 20.-22.1.2027, London**

The biggest education technology exhibition in the world. At Bett, we bring together educators from across the entire education landscape and 600+ innovative EdTech and resource solution providers showcasing cutting-edge and impactful products and services.

Read more https://uk.bettshow.com/

Digiopetusuutiset-tiedotetta toimittaa Suvi Junes, suvi.junes(at)tuni.fi, Tampereen korkeakouluyhteisön tietohallinnosta